

NORGES HØYESTERETT

Den 13. mars 2008 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2008-00505-A, (sak nr. 2008/183), straffesak, anke,

A (advokat Mette Yvonne Larsen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (førstestatsadvokat Ingunn Fossgard)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Stabel:** Saken gjelder utmåling av straff for trusler fremsatt mot en kundebehandler i Posten, der det blant annet ble uttalt overfor vedkommende at ”du skal dø”.
- (2) A ble 19. april 2007 satt under tiltale for overtredelse av straffeloven § 227 første straffalternativ. Grunnlaget for tiltalen var beskrevet slik:

”Fredag 11. august 2006 kl. 16.53 på X postkontor i 24 i Y, uttalte han til kundebehandler B, ”don’t make me angry”, ”du skal dø”, ”jeg skal banke deg” eller lignende, hvilket etter omstendighetene var egnet til å fremkalle alvorlig frykt.”
- (3) Oslo tingrett avsa 13. august 2007 dom med slik domsslutning:
 - ”1. A, født 25.07.1982, dømmes for overtredelse av straffeloven § 227 første straffalternativ til fengsel i 15 – femten – dager.**
 - 2. Saksomkostninger idømmes ikke.”**
- (4) A anket over straffutmålingen til Borgarting lagmannsrett, som forkastet anken i kjennelse 20. desember 2007.
- (5) A har anket til Høyesterett over straffutmålingen, og gjort gjeldende at straffen er for streng. Det er vist til at trusselen ikke er blant de mest alvorlige, og uansett ligger i nedre

sjikt av hva som kan regnes som alvorlige trusler. Det er ut fra rettspraksis ikke gitt at slike trusler skal medføre ubetinget fengselsstraff. Påtalemyndigheten har gjort gjeldende at drapstrusler alltid må regnes som alvorlige, og at personer i offentlige serviceyrker er utsatte og derfor må ha et særlig vern.

- (6) *Jeg er kommet til at anken ikke fører frem.*
- (7) A er en 26 år gammel mann. Han er gambisk statsborger og har vært bosatt i Norge i ti år. Han er opplyst å være elev ved en filmskole. Han er tidligere straffet for forhold som er uten betydning for straffutmålingen. Han er nå funnet skyldig i én overtredelse av straffeloven § 227 første straffalternativ som det skal utmåles straff for.
- (8) Bakgrunnen for forholdet er at A den 11. august 2006 oppsøkte X postkontor for å heve et beløp på sin konto i Postbanken. Han var ikke kjent fra før på dette postkontoret. Fordi han ikke kunne legitimere seg på korrekt måte, ble han nektet uttak. Han hisset seg da kraftig opp, og ble bedt om å forlate postkontoret. Det var da han svarte postfunksjonæren med uttalelsene ”don’t make me angry”, ”du skal dø”, og ”jeg skal banke deg”, slik det er gjengitt i tiltalebeslutningen. Han beskyldte også postfunksjonæren for å være rasist, før han forlot lokalet.
- (9) Lagmannsretten kom til at trusselen innholdsmessig var alvorlig, og at den samlet sett vanskelig kunne forstås på annen måte enn som et utsagn fra A om at han skulle drepe postfunksjonæren. Lagmannsretten la videre, på samme måte som tingretten, til grunn at trusselen måtte anses fremsatt i et øyeblikks opphisselse, og at det ikke kunne legges til grunn at A hadde hatt tanker om å realisere den. Lagmannsretten pekte likevel på at postfunksjonæren opplevde episoden som svært ubehagelig, og at han etterpå meddelte sine overordnede at han ikke ville kundebehandle A ved eventuelle senere besøk på postkontoret. Videre heter det i lagmannsrettens dom:

”Av allmennpreventive grunner er det nødvendig å reagere strengt overfor trusler som dette mot personer som står for den direkte kundebehandlingen i offentlig servicevirksomhet, på deres egen arbeidsplass. I særlig grad gjelder dette når postfunksjonæren som her har opptrådt korrekt, når han ikke ville foreta utbetaling til en person han ikke kjente, og som ikke kunne legitimere seg på korrekt vis. A forstår godt norsk, og det kan ikke legges til grunn at språkproblemer har vært noen medvirkende årsak til episoden.”

- (10) Strafferammen for overtredelse av straffeloven § 227 første straffalternativ er bøter eller fengsel inntil tre år. Det har i saken vært reist spørsmål om det er etablert et alminnelig straffenivå for forbrytelser av denne karakter. Om dette uttalte førstvoterende i Rt. 2005 side 1067 i avsnitt 14:

”Jeg er ikke uten videre enig i at det ordinære straffenivå ved trusler av alvorlig type er fra 15 til 30 dager fengsel, som forsvarer har anført med referanse til dommen i Rt. 2002 side 1202 på side 1206, som igjen viser til Ot.prp. nr. 40 (1999–2000) side 76 annen spalte. Etter mitt syn er praksis ved de alvorligste trusler noe mer nyansert, og straffen kan iallfall bli vesentlig strengere når trusselen følges opp med en ny forbrytelse mot den truede person eller det truede miljø kort tid etterpå. Jeg viser her for eksempel til saken i Rt. 1994 side 1104 der straffen ble satt til fengsel i 120 dager, men gjort betinget på grunn av helt særegne omstendigheter.”

- (11) Jeg legger etter dette til grunn at 15 til 30 dagers fengsel er et utgangspunkt ved alvorlige trusler, men at det, avhengig av de konkrete omstendigheter, kan være aktuelt både med

strengere eller mildere straff. I det lavere sjikt kan det således ikke være utelukket å anvende samfunnsstraff der forholdene ligger til rette for det. I spesielt unnskyldelige tilfelle, eller der personlige forhold tilsier det, må også straffen kunne gjøres betinget.

- (12) Som et utgangspunkt må drapstrusler regnes som alvorlige trusler. Det kan ikke være tvil om at det A sa, i realiteten var en drapstrussel. Trusselen fremkom riktignok spontant og uten tanker på realisering. Jeg er likevel enig med lagmannsretten i det å uttale drapstrusler i en situasjon som den jeg har beskrevet, er såpass alvorlig at utgangspunktet på 15 – 30 dagers ubetinget fengsel får anvendelse. Personer som står for den direkte kundebehandlingen på offentlige servicekontorer har behov for et særlig vern. De må forholde seg til ukjente mennesker, og har små muligheter for å vurdere om en trussel er alvorlig ment. På den annen side er jeg også enig med lagmannsretten i at trusselen, slik den konkret fremkom, likevel ligger i nedre sjikt av hva dette utgangspunktet rammer.
- (13) Forsvareren har ikke har lykket i å få kontakt med A for eventuelt å få hans samtykke til samfunnsstraff, som det ellers kunne vært aktuelt å vurdere. Spørsmålet er derfor bare om det er riktig å gjøre fengselsstraffen betinget. Det foreligger ingen spesielle forhold hos A som skulle tilsi en slik reaksjon. Ut fra mitt syn på handlingens straffverdighet, er jeg derfor kommet til at den ubetingede reaksjon på 15 dagers fengsel bør bli stående.
- (14) Anken må derfor forkastes.
- (15) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

- (16) Dommer **Indreberg**: Jeg er kommet til at straffen bør gjøres betinget. Jeg er enig med førstvoterende i at truslene, slik ordene falt, er en drapstrussel. Trusler av denne art fremstår likevel ikke uten videre blant de mest alvorlige. Det er ikke så uvanlig at mennesker i opphissede situasjoner slenger ut tilsynelatende svært alvorlige trusler, som de aldri har hatt noen tanke om å realisere. Likevel er klart at det kan være svært ubehagelig å bli konfrontert med opphissede mennesker. Ubehaget vil variere med styrken i utskjellingen og de trusler som fremsettes.
- (17) Som førstvoterende fremhever, trenger ikke minst personer i serviceyrker et effektivt strafferettslig vern mot å bli utsatt for trusler som i denne saken, og som tatt på ordet er meget grove.
- (18) Jeg ser det for min del slik at samfunnsstraff ut fra forholdets grovhet ville vært en nærliggende reaksjon i dette tilfellet. Dette er naturlig fordi samfunnsstraff kan være bedre egnet enn ubetinget fengsel til å bevisstgjøre domfelte om sitt samfunnsansvar og hvorledes man må oppføre seg i møtet med det moderne samfunns uttallige serviceytelser, ikke minst når man ikke uten videre oppnår det man ønsker. Siden forsvareren ikke har fått kontakt med domfelte, er samfunnsstraff utelukket i saken. Etter min mening bør alternativet da være betinget fengsel på det vilkår at han følges opp av kriminalomsorgen gjennom noen samtaler i løpet av et år, jf. straffeloven § 53 nr. 3 – bestemmelsen er ikke

uttømmende – jf. § 39 g første ledd annet punktum. Ved dette kan man et stykke på vei oppnå det samme som ved bruk av samfunnsstraff.

- (19) Dommer **Stang Lund:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Stabel.
- (20) Dommer **Flock:** Likeså.
- (21) Dommer **Lund:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med annenvoterende, dommer Indreberg.
- (22) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: